

Wsparcie w ramach ww. działania reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania "Współpraca" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r., poz. 25 i 669), zwane w treści "rozporządzeniem".

Użyte skróty:

**Agencja - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ZRF - Zestawienie rzeczowo-finansowe**

Nr CRP - Centralny Rejestr Przedsiębiorców

Nr identyfikacyjny EP - Numer identyfikacyjny, nadany przez ARiMR na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności

23 czerwca 2017 r.

1. W art. 4 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia" jest przepis, że rezultaty będą udostępniane do publicznej wiadomości przez okres 5 lat. Jak to się ma do ochrony prawnej danego rozwiązania. Czy należy np. udostępnić wszystkim nieodpłatnie technologie uzyskaną w rezultacie prac grupy operacyjnej?

Przepisy UE oraz rozporządzenia wymagają upubliczniania informacji nt. realizowanych operacji. Nawet w przypadku podjęcia kroków zmierzających do objęcia ochroną prawną realizowanego pomysłu, konieczne będzie upublicznianie części informacji, które będą pozwalały na jednoznaczne zidentyfikowanie operacji, jej założeń i rezultatów, a które nie będą stały w sprzeczności z regułami ochrony prawnej.

2. Art. 8 rozporządzenia zakłada, że jeden podmiot składa jeden wniosek. Czy przez podmiot należy rozumieć grupę operacyjną? Czy konkretna instytucja może być uczestnikiem więcej niż jednej grupy operacyjnej składającej wniosek?

Przed nowelizacją rozporządzenia, przytoczony przepis odnosił się do podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, który w przypadku grupy operacyjnej posiadającej zdolność prawną, był rozumiany jako grupa operacyjna.

W przypadku grupy operacyjnej, która nie posiada zdolności prawnej, każdy z jej członków jest podmiotem ubiegającym się o przyznanie pomocy, pomimo tego, że tworzą oni grupę. Konieczne było zatem znówelizowanie tego przepisu, aby w przypadku tego typu grup nie było problemów z dostępem do wsparcia, w sytuacji gdy jeden podmiot np. uczelnia, byłby członkiem kilku grup operacyjnych, które nie posiadają zdolności prawnej. W nowelizacji rozporządzenia uwzględniono zatem możliwość występowania jednej instytucji/podmiotu w więcej niż jednej grupie operacyjnej, przy czym nadal istnieje warunek, że jeden podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy może złożyć jeden wniosek o przyznanie pomocy w ramach jednego naboru tych wniosków.

3. Czy można inwestycje współfinansować z innych źródeł np. jeden budynek w części przeznaczony dla realizacji zadań działania "Współpraca" finansować w tej części z PROW natomiast resztę z innych źródeł?

W obecnym brzmieniu rozporządzenia, w § 4 ust. 1 pkt 2 oraz § 16 ust. 1 pkt 3 określono przepisy o braku możliwości realizacji operacji, której koszty kwalifikowalne byłyby finansowane z udziałem innych środków publicznych. Natomiast, rozporządzenie nie przewiduje innych ograniczeń odnośnie do innych źródeł współfinansowania. Zgodnie z interpretacją prawną ww. przepisy rozporządzenia nie pozwalają na kwalifikowanie kosztów ponoszonych w ramach grupy operacyjnej przez jednostki sektora finansów publicznych. Aktualnie, w MRiRW prowadzony jest proces legislacyjny mający na celu umożliwienie udziału finansowania środkami publicznymi, którymi dysponują jednostki sektora finansów publicznych. W przepisach rozporządzenia zostaną wskazane kategorie środków publicznych, które nie będą kwalifikowały się do współfinansowania operacji w ramach działania "Współpraca".

4. W kryteriach oceny projektów promowane są krótsze operacje. Czy należy uznać, że dyskwalifikuje to krótsze operacje np. służące wyprodukowaniu nowej odmiany roślin. Czy za ostateczny rezultat operacji uznać można niefinalny produkt w postaci nowej odmiany ale np. etap pośredni w całym procesie?

W ramach kryteriów oceny wniosków o przyznanie pomocy promowane są krótsze operacje. Nie dyskwalifikuje to dłuższych operacji, gdyż krótki okres realizacji nie jest warunkiem dostępu do wsparcia. Różnica w zakresie długości trwania planowanej operacji występuje tylko w liczbie uzyskanych punktów.

5. Czy do uzyskania refundacji końcowej konieczna jest pełna realizacja zakładanego celu? Można wyobrazić sobie sytuację gdy w trakcie badań zakładany pomysł innowacji zostanie zweryfikowany negatywnie. Czy ryzyko wystąpienia takiej sytuacji ponosi grupa operacyjna?

Grupa operacyjna musi realizować operację zgodnie z założeniami, tj. zgodnie z jej harmonogramem i zaplanowanymi zadaniami w zestawieniu rzeczowo-finansowym (ZRF).

To oznacza, że co do zasady operacja musi być realizowana do osiągnięcia jej celu, ponieważ została ona przedstawiona i oceniona jako racjonalna a jej zakres uzasadniony. Natomiast należy zwrócić uwagę na fakt, że każda operacja stanowi odrębny przypadek, który będzie oceniany w sposób indywidualny.

Za zgodą Agencji, możliwe jest modyfikowanie ZRF w trakcie realizacji operacji, kiedy grupa stwierdzi taką konieczność, jednakże musi zostać zachowany pierwotny cel operacji.

6. W dokumencie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w punkcie 8.2.13.6 strona 590 jest zdanie: "Działanie "Współpraca" nie służy wspieraniu działalności badawczej. Wydatki związane z badaniami będą wspierane jedynie w przypadku badań niezbędnych do wdrożenia nowego rozwiązania i nie mogą być pozycją dominującą kosztów operacji. W rozporządzeniu dotyczącym działania "Współpraca" nie ma żadnych wskazań dotyczących kosztów badań oraz ich udziału w całości kosztów. § 6 ust. 3 rozporządzenia wskazuje jedynie na udział kosztów bieżących i ogólnych w całości kosztów.

W związku z tym, co jest wyżej, prosimy o wyjaśnienie, czy ARiMR będzie brała

pod uwagę zapis PROW przy ocenie wniosków, a jeśli tak, jakie będzie podejście do oceny udziału kosztów badań w całości kosztów kwalifikowalnych.

W rozporządzeniu nie ma już ograniczenia co do wysokości kosztów badań (w projekcie rozporządzeniu było takie ograniczenie), przy czym wskazanie tego rodzaju kosztów w projektowanej operacji musi być szczegółowo uzasadnione, gdyż badania jest etapem dochodzenia do celu, a nie cel sam w sobie, więc nie może uzyskać wsparcia operacja, która będzie przewidywała do realizacji same badania lub taką ich ilość, że inne koszty będą stanowiły znikomą wielkość, nie mając wpływu na efekt operacji.

7. Prosimy o określenie definicji rolnika do potrzeb działania "Współpraca". Czy rolnikiem może być osoba, która posiada stawy rybne, ma nadany numer identyfikacyjny ARiMR, jednak nie składa wniosków o dopłaty? Zgodnie z definicją użytków rolnych grunty pod stawami są użytkami rolnymi, jednak nie przysługują do nich dopłaty bezpośrednie. W związku z tym, czy osoba posiadająca stawy rybne, która chce być członkiem grupy operacyjnej, będzie traktowana jako rolnik?

Definicja rolnika została podana w słowniku PROW 2014-2020 (str. 161) Rolnik - oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której gospodarstwo rolne położone jest na terenie Polski i która prowadzi działalność rolniczą. Natomiast działalność rolnicza zdefiniowana została w art. 4 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009. W tym samym art. 4 w lit. d określono co oznaczają "produkty rolne" i wykluczono w ich zakresie produkty rybołówstwa. Tak więc na potrzeby działania "Współpraca", osoba posiadająca stawy rybne, nie będzie mogła zostać zakwalifikowana jako rolnik.

8. Dot. § 12 ust. 2 rozporządzenia - jakie inne podmioty mogą wchodzić w skład grupy operacyjnej, czy mogą to być np. samorządy lokalne?

Poza minimum dwoma podmiotami spośród wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, w skład grupy operacyjnej mogą wchodzić wszelkie inne podmioty. Tak więc, samorządy lokalne także mogą być członkami grup operacyjnych. Należy jednocześnie zaznaczyć, że każdy podmiot w grupie, w tym ten inny, niewymieniony w rozporządzeniu, musi mieć konkretne zadanie/a do wypełnienia w trakcie realizacji operacji.

9. § 3 ust. 1 rozporządzenia - dotyczy produktów jasno niewymienionych w Załączniku I do Traktatu (np. kasze, grzyby jadalne), do której kategorii produktów wymienionych w Załączniku można je zakwalifikować?

Należy podchodzić indywidualnie do każdego produktu i zweryfikować czy dany produkt bez żadnych zastrzeżeń może zostać zakwalifikowany do produktów objętych Załącznikiem nr 1.

Np. Kasze i inne produkty przemiału zbóż są uwzględnione w Załączniku 1.

W przypadku wątpliwości czy dany produkt może zostać zakwalifikowany do tego Załącznika, konieczne jest zweryfikowanie tej kwestii poprzez wyszukanie danego produktu w Taryfie Celnej UE.

10. Czy istnieje ograniczenie pod względem ilości grup operacyjnych, w których dany podmiot jest członkiem bądź liderem?

Nie ma takiego ograniczenia.

11. Czy rolnik prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą i współpracujący z uczelnią może być uznany jako grupa operacyjna?

Może taki skład podmiotowy zostać uznany za grupę operacyjną. Jeżeli rolnik wraz z uczelnią podpisze umowę o współpracy, czyli stworzy grupę, spełnią oni razem warunek określony w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, dotyczący minimalnego katalogu kategorii podmiotów tworzących grupę operacyjną. Jeżeli pytanie dotyczy tego do jakiej kategorii podmiotów zaliczony zostanie przedmiotowy rolnik, prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, to zastosowanie ma przepis § 3 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia.

12. Czy wnioskodawcą w imieniu grupy operacyjnej może być przedsiębiorca lub rolnik, który zawrze umowę o współpracę i określi zakres współpracy w tej umowie z pozostałymi członkami grupy operacyjnej?

Tak. To od członków grupy zależy wybór, spośród członków tej grupy, podmiotu reprezentującego całą grupę. Dotyczy to grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej (np. konsorcjum). W przypadku grupy operacyjnej posiadającej zdolność prawną, o sposobie reprezentacji decyduje wybrana forma prawna podmiotu.

13. Czy podmioty będące częścią grupy operacyjnej muszą mieć siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej?

Nie muszą. Operacja ma być realizowana na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

14. Czy miejscem realizacji operacji może być tylko Rzeczypospolita Polska?

Tak. Określone to zostało w § 2 rozporządzenia.

15. Czy powiązania osobowe wykluczają możliwość uczestnictwa w grupie operacyjnej (dot. § 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia)?

Powiązania mogą decydować o braku "różności" podmiotów w grupie operacyjnej". W rozporządzeniu określono, że w skład grupy muszą wchodzić co najmniej dwa różne podmioty, a wykazanie tej różności będzie polegało na określeniu braku powiązań pomiędzy minimum dwoma członkami grupy. Sposób badania powiązań określono w § 3 ust. 4 rozporządzenia. Jeśli będzie spełniony wymóg uczestniczenia w grupie minimum dwóch różnych podmiotów, wtedy powiązania nie będą stanowić problemu.

16. Czy strona internetowa, o której mowa w § 4 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia, musi mieć swoją domenę czy może być częścią innej strony?

Strona internetowa to konkretna strona, a nie podstrona, zakładka itd. Tak więc musi to być konkretna domena na potrzeby realizowanej operacji. Musi być łatwo dostępna i "wyszukiwalna". Celem nadrzędnym funkcjonowania strony internetowej, finansowanej w ramach działania "Współpraca", jest upowszechnianie informacji o operacji i jej rezultatach, zwłaszcza, że chodzi o promowanie innowacyjnych rozwiązań.

17. Czy ODR może być członkiem grupy operacyjnej? Na jakich zasadach? Jakie czynności ma wykonywać? Kto personalnie ma reprezentować ODR? Czy to się nie kłóci z działaniem brokera? - § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia.

ODR może być członkiem grupy operacyjnej, w przypadku gdy nie posiada ona osobowości prawnej, gdyż ODR, jako jednostka sektora finansów publicznych, na podstawie art. 49 ustawy o finansach publicznych, nie może posiadać, obejmować lub nabywać udziałów lub akcji w spółkach lub spółdzielniach (chyba, że odrębna ustawa dawałaby taką możliwość). Członkostwo może odbywać się na zasadach określonych przez członków grupy, w umowie dotyczącej utworzenia tej grupy, a warunki te są sprawą indywidualną każdej grupy. Reprezentacja ODR to natomiast sprawa wewnętrzna ODR, zgodnie z przepisami, które tę kwestię regulują i zależna od zadań, które zostaną postawione przez ODR jako członkowi grupy i związanymi z tym zobowiązaniami.

W zakresie działalności brokerów innowacji należy zauważyć, że ich działalność jest finansowana w ramach środków pomocy technicznej PROW 2014-2020, w części dot. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a nie w ramach działania "Współpraca".

18. Czy członkiem grupy może być zagraniczny podmiot wchodzący w zakres możliwych do stworzenia podmiotów ale operacja będzie realizowana w Polsce - § 2 rozporządzenia.

Tak, zagraniczny (podmiot mający siedzibę poza granicami RP) może być członkiem grupy.

19. Grupa działa w celu opracowania i wdrożenia innowacji w zakresie § 3 ust. 1 pkt 2:

a) nowych produktów lub znacznie udoskonalonych produktów objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej lub

b) nowych lub znacznie udoskonalonych praktyk, procesów lub technologii dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub

c) nowych lub znacznie udoskonalonych metod organizacji dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, lub

d) nowych lub znacznie udoskonalonych metod marketingu dotyczących produkcji, przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów objętych załącznikiem I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

Kto będzie i na jakich zasadach określał zakres operacji z powyższych 4 podpunktów? (§ 12 ust. 2 pkt. 6 rozporządzenia).

Zakres danej operacji powinien być uwarunkowany jej istotą i jej zakresem, czyli to wnioskodawca powinien określić czego będzie dotyczyła operacja.

Przy tworzeniu wniosku - jego zakres określa zatem wnioskodawca, a jego rolą jest opisanie i uzasadnienie zakresu operacji. Przy określaniu zakresu można posługiwać się Podręcznikiem Oslo (Podręcznik Oslo, Zasady gromadzenia i interpretacji danych

dotyczących innowacji, wydanie trzecie z 2005 roku, wspólna publikacja OECD oraz Eurostat).

20. W przypadku braku osobowości prawnej grupy jako całości, jaką formę mają przyjąć członkowie aby stworzyć grupę? Jak będzie wyglądało rozliczanie pomiędzy poszczególnymi członkami grupy z wykonanych zadań? Temat współpracy, pomiędzy członkami grupy bez osobowości prawnej, z liderem z osobowością prawną, jest najczęściej poruszany na spotkaniach informacyjnych. § 3 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia.

Decyzja o formie organizacyjnej grupy zależy od jej potencjalnych członków, nikt nie narzuca żadnej formy organizacyjnej grupie operacyjnej. Może to być np. konsorcjum (najczęściej stosowane). Nie chodzi natomiast o osobowość prawną tylko zdolność prawną. Warunkiem jest, aby umowa utworzenia grupy została sporządzona na piśmie. Umowa pomiędzy członkami powinna zawierać wszystkie postanowienia określające skład grupy, zależności pomiędzy nimi, rozliczanie i odpowiedzialność za realizację zadań i ich efekty. Sposób rozliczania z liderem zależy od przyjętych przez członków zasad, w dużym stopniu zależy to np. od formy rozliczania VAT i konieczna jest tutaj konsultacja z urzędem skarbowym. Sposób rozliczeń wewnątrz grupy operacyjnej także powinien być określony w umowie utworzenia grupy.

W przypadku, gdy o pomoc ubiega się grupa operacyjna posiadająca zdolność prawną, forma grupy oraz akt, na podstawie którego zostaje ustanowiona, określony jest odpowiednimi przepisami odnoszącymi się do danej formy prawnej.

Jeżeli o pomoc ubiega się grupa operacyjna nieposiadająca zdolności prawnej (np. konsorcjum), w § 10 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia określono elementy, które musi zawierać umowa - na podstawie której utworzono grupę. Warunki minimalne nie oznaczają, że umowa nie może zawierać więcej uregulowań, stosownie do potrzeb członków grupy.

21. Zakup maszyny wielofunkcyjnej do biura grupy będzie kosztem inwestycyjnym i zwrot dotacji w wysokości 50%, ale zlecenie usług drukarskich i ksero to koszty bieżące i zwrot 100%. Czyli lepiej szukać takiego rozwiązania, na prowadzenia biura, gdzie te usługi będą wykonywać podmioty zewnętrzne? I dodatkowe pytanie, czy w przypadku wstawienia do biura grupy drukarki, będącej własnością firmy zewnętrznej, która będzie wystawiać fakturę za drukowanie i kserowania dla grupy będzie to kosztem kwalifikowanym bieżącym ze zwrotem 100% - § 4 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia?

W zależności od przeznaczenia maszyny wielofunkcyjnej, tzn. czy faktycznie będzie uzasadniony jej zakup czy wystarczające będzie zlecenie usługi związanej z wykorzystaniem tej maszyny. Jeśli konieczny będzie zakup, wtedy może być dokonany w ramach kosztu zakupu maszyn lub urządzeń, o których mowa w par. 5 ust. 1 pkt 2. Jeśli natomiast nie będzie uzasadnienia zakupu, wtedy korzystanie z maszyny może być realizowane na zasadzie usługi, w ramach kosztów bieżących. Konieczne jest zatem uzasadnienie racjonalności wyboru, zakupu maszyny czy zlecenia usługi.

W przypadku korzystania z urządzeń nienależących do grupy, ale do usługodawcy zewnętrznego, niezależnie od tego czy maszyna będzie wstawiona do biura grupy czy nie, zwrot będzie następował za zakupione usługi druku. Usługi te czy też firma, która będzie je świadczyć, muszą być wybrane w trybie konkurencyjnym.

22. Czy jest możliwe, przy zatrudnianiu pracowników, rozbić etatu na np. 2 - przykładowo jest jeden etat na stanowisko kierownicze ale czy można zatrudnić dwie osoby po pół etatu? §4 ust. 4 pkt 11 rozporządzenia.

Nie, zgodnie z rozporządzeniem możemy finansować w ramach operacji wynagrodzenie jednej osoby kierującej realizacją operacji.

23. Czy istnieje możliwość wniesienia wkładu własnego w postaci gruntów lub budynków w ramach 50 % dopłaty do kosztów inwestycyjnych? § 10 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia.

Nie ma takiego kosztu kwalifikowalnego wymienionego w rozporządzeniu. W związku z tym nie można.

24. Które instytucje naukowe będą oceniały innowacyjność projektu grupy EPI? Czy będzie lista tych instytucji? Kiedy będzie dostępna? Na jakim etapie zakładania grupy EPI będzie można ubiegać się o taką opinie?

Zgodnie z przepisem 10 ust. 3 pkt 14 rozporządzenia, do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się opinię o innowacyjności przedmiotu operacji, sporządzoną na formularzu, udostępnionym przez Agencję, przez jednostkę naukową w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, która:

a) nie ubiega się o przyznanie pomocy na realizację tej operacji i nie wchodzi w skład grupy operacyjnej posiadającej zdolność prawną, która ubiega się o przyznanie tej pomocy,

b) posiada kategorię naukową A+, A albo B przyznaną na podstawie przepisów tej ustawy;

Listę ocenionych jednostek naukowych wraz z przyznaną kategorią znaleźć można pod adresem: www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/wizytowki-polskiej-nauki.html.

Każda jednostka naukowa samodzielnie określa zasady wydawania opinii. Nie ma określonego trybu wydawania takich opinii, wyłącznie na potrzeby PROW 2014-2020. Najbardziej odpowiednim momentem zwrócenia się o opinię jednostki naukowej byłby moment posiadania sprecyzowanego opisu operacji.

25. Jaki dokument należy przedstawić aby udokumentować realizację operacji ze środków finansowanych przez UE - § 12 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia.

Najbardziej odpowiednim byłoby zaakceptowane, przez instytucję nadzorującą realizację danego projektu, sprawozdanie końcowe z realizacji operacji. Wówczas wiadomo czego operacja dotyczyła, jakie były źródła finansowania oraz, to że operacja została zrealizowana. Nie może to być oświadczenie danego podmiotu, tylko oficjalny dokument, który będzie poświadcział realizację takiej operacji.

26. § 16 ust. 1 rozporządzenia zawiera punkty, które mogą być ujęte w umowie, a więc nie muszą być? Czy będziemy mieli podaną wiedzę jakie symptomy będą przemawiały za zastosowaniem takich zapisów w umowie?

Zapisy w umowie zawierają warunki określone w art. 36 ust. 1 ustawy, a do tego te określone w § 16 ust. 1 rozporządzenia.

Wzór umowy jest dostępny na stronie internetowej arimr.gov.pl.

27. Jakie należy przyjąć definicje podmiotów wchodzących w skład grupy operacyjnej:

a) kto to jest właściciel lasów?

b) kto to jest przedsiębiorca?

c) jaka jest definicja podmiotu świadczącego usługi doradcze? Czy będzie to jakiś katalog takich podmiotów?

Jako definicje wymienionych podmiotów obowiązywać będą powszechnie obowiązujące przepisy w tym zakresie, o ile w rozporządzeniu lub treści PROW 2014-2020 nie podano innej definicji.

Właściciel lasów - ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 r. poz.; 788).
Podmiot świadczący usługi doradcze - podmiot prowadzący zarejestrowaną działalność w zakresie świadczenia usług doradczych.

Przedsiębiorca - ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. (Dz. U z 2016 r. poz.1829, z późn. zm.).

28. Proszę o wyjaśnienie zapisów § 3 ust. 5 rozporządzenia.

W przypadku grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej, warunek dotyczący posiadania numeru identyfikacyjnego, o którym mowa w przepisie § 3 ust. 1 pkt 3 odnosić się będzie do podmiotu wchodzącego w skład grupy operacyjnej i reprezentującego grupę operacyjną (reprezentującego wszystkie podmioty w grupie operacyjnej).

29. Nadanie nr rejestracyjnego w centralnym rejestrze przedsiębiorców (CRP) - czy dot. to też np. "konsorcjum"?

Tak, ten warunek dotyczył także konsorcjów. Nastąpiła jednak nowelizacja rozporządzenia, w związku ze zmianą ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 349 i 1888, z 2016 r. poz. 337 i 1579 oraz z 2017 r. poz. 5 i 60). Zmiana ustawy dotyczyła przekazania kompetencji podmiotu wdrażającego z Agencji Rynku Rolnego do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a w związku z tą zmianą numer CRP nie jest już wymagany.

30. Czy do grupy operacyjnej mogą wejść podmioty powiązane ze sobą kapitałowo i osobowo? - Na podstawie czego będzie badane powiązanie kapitałowe i osobowe? Czy wystarczy oświadczenie każdego z członków?

Tak, do grupy mogą wejść podmioty powiązane, przy czym musi zostać zapewniony minimalny skład grupy przez podmioty, które są względem siebie różne. Zgodnie z przepisami rozporządzenia, podmioty wchodzące w skład grupy operacyjnej uważa się za różne, jeżeli nie są one powiązane ze sobą osobowo lub kapitałowo. Jednocześnie, zgodnie z § 3 ust. 4 rozporządzenia, przez powiązania osobowe lub kapitałowe rozumie się wzajemne powiązania między co najmniej dwoma dowolnymi podmiotami wchodzącymi w skład grupy operacyjnej lub osobami upoważnionymi do zaciągania zobowiązań w ich imieniu. A więc, co najmniej dwa podmioty w grupie operacyjnej muszą spełniać ten warunek. Wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy składane będą oświadczenia o braku powiązań osobowych i kapitałowych.

31. Pomoc przyznaje się na operację której koszty kwalifikowalne nie są finansowane z innych środków publicznych - czy to oznacza że jeżeli refundowane jest 50% kosztów kwalifikowalnych z dz. Współpraca to pozostałe 50% nie może być refundowane/finansowane z innych środków publicznych?

Tak. Obecne brzmienie tego przepisu wyklucza możliwość finansowania realizacji operacji z dwóch różnych źródeł środków publicznych. Aktualnie trwa procedura zmiany w zakresie tego przepisu, aby warunek ten nie dotyczył jednostek sektora finansów publicznych, z wyjątkiem wszelkich środków UE.

32. Co ma zawierać dokładnie strona internetowa na której będą zamieszczane informacje nt. realizacji operacji, w jakim zakresie będzie należało publikować rezultaty operacji?

Powinny być tam podane informacje identyfikujące grupę operacyjną oraz samą realizowaną operację. W zakresie opisu operacji, powinny tam być zamieszczone informacje przynajmniej takie, jak w załączniku nr 1 i 2 do rozporządzenia - informacje o realizacji operacji i sprawozdania z realizacji operacji. Informacje zamieszczone na stronie muszą pozwalać na identyfikację realizowanej operacji oraz podmiotu, który ją realizuje oraz umożliwić wykorzystanie rezultatu przez potencjalnych użytkowników wyników danej operacji.

33. Co to są specjalistyczne środki transportu wewnętrznego?

Na przykład specjalne dźwigi, podnośniki, platformy transportowe, które mogą być niezbędne na potrzeby instalowania dużych maszyn czy linii technologicznych. Jest to usługa, nabywana w trybie konkurencyjnym.

34. Czy koszty ponoszone po dacie złożenia wniosku o przyznanie pomocy, staną się kosztami kwalifikowalnymi po dacie podpisania umowy?

Zgodnie z § 18 ust. 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia, koszty są refundowane od dnia, w którym została zawarta umowa o przyznaniu pomocy z ARiMR, i jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu, a w przypadku kosztów ogólnych - od dnia 1 stycznia 2014 r.

35. Kto ma posiadać dokument, do dysponowania działką budowlaną, w przypadku inwestycji budowlanej? Kto stara się o wydanie decyzji budowlanej? Czy będzie obowiązywała decyzja wydana przed datą założenia grupy operacyjnej?

Po pierwsze, ważne jest co i w jakim celu ma zostać wybudowane. Jak ta inwestycja ma się przyczynić do operacji realizowanej przez grupę operacyjną. Szczególnie w sytuacji, gdy decyzja budowlana została wydana konkretnemu podmiotowi, jeszcze przed datą założenia samej grupy, a budowa ma dotyczyć operacji, którą ma realizować grupa operacyjna, powstaje podejrzenie, że grupa została powołana sztucznie dla uzasadnienia inwestycji i pozyskania środków na ten cel. Tak więc, kwestia posiadania wydanej decyzji budowlanej, przed założeniem grupy jest sprawą bardzo indywidualną i jej ocena zależy od skali budowy i jej szczegółowego uzasadnienia na potrzeby realizowanej operacji.

Dokument, dotyczący dysponowania działką budowlaną, powinien posiadać ten podmiot, wchodzący w skład grupy, który włada tą działką. Jeżeli działka nie będzie

należała do żadnego z członków grupy operacyjnej, wymagana będzie zgoda jej właściciela co do realizacji na tej działce operacji, wraz z odpowiednimi zapisami dotyczącymi okresu trwałości operacji.

36. Czy może ulec zmianie skład grupy operacyjnej? Jeżeli tak, to jaki będzie to miało wpływ na np. punktację?

Zmiana składu grupy operacyjnej jest możliwa, przy czym musi być wcześniej zgłoszona do ARiMR, w celu sprawdzenia, czy zmiana składu nie ma wpływu na warunki przyznania pomocy. Zmiana składu grupy może mieć wpływ, zarówno na warunki dostępu (określenie beneficjenta), jak i kryteria przyznania pomocy (§ 12 ust. 2 pkt 1, 2, 3, 4, 5). Zmiana składu grupy jest zatem dopuszczalna, ale w ograniczonym zakresie.

37. Proszę o jednoznaczne określenie roli brokera innowacji w procesie ubiegania się o środki finansowe z dz. "Współpraca" - czy broker będzie przygotowywał (wypełniał wniosek i biznesplan dla grupy operacyjnej)?

Broker innowacji może pomagać w przygotowaniu wniosku i biznesplanu, ale nie musi. Broker powinien służyć radą, wstępnie opiniować, czy dany pomysł jest racjonalny i może podlegać współfinansowaniu w ramach działania "Współpraca". Broker powinien znać inne potencjalne źródła finansowania innowacyjnych pomysłów (niekoniecznie bezpośrednio dotyczące rolnictwa), pochodzące zarówno ze środków krajowych jak i UE.

38. Proszę o omówienie przepływów finansowych pomiędzy członkami grupy operacyjnej (wystawianie faktur, kto płaci za faktury, jak jest rozliczana pomoc, etc.?)

Jeżeli grupa operacyjna posiada zdolność prawną (formę prawną) - sprawa jest jasna. Jeżeli grupa operacyjna nie posiada zdolności prawnej, takie kwestie jak np. określenie zadań poszczególnych członków grupy czy podział odpowiedzialności za realizację tych zadań oraz ich efekty, a także sposób współdziałania pomiędzy członkami grupy, w tym zasady ponoszenia kosztów powinny być określone w indywidualnej umowie, stanowiącej podstawę funkcjonowania grupy operacyjnej. Ważną kwestią, do ustalenia przez członków grupy, jest sposób rozliczania np. VAT - konieczny jest w tym zakresie kontakt z urzędem skarbowym.

39. Czy koszty związane z uzyskaniem opinii o innowacyjności będą kosztami kwalifikowalnymi?

Kosztu tego nie można zakwalifikować do kwalifikowalnych kosztów ogólnych w ramach działania.

40. Zakładając, że jednostka naukowa otrzymuje propozycje udziału w kilku grupach operacyjnych, czy:

- **będąc liderem tych grup, może złożyć więcej niż jeden wniosek o dofinansowanie,**
- **będąc partnerem w tych grupach może uczestniczyć w więcej niż jednej grupie,**
- **będąc liderem w jednej grupie (składając wniosek), może być partnerem w pozostałych grupach?**

Tak, w związku z nowelizacją rozporządzenia, jednostka naukowa może być członkiem kilku grup operacyjnych. Jednostka naukowa może też być liderem w kilku grupach, ta sprawa zależy od wewnętrznych decyzji wśród członków danej grupy.

41. Instytut posiada zakłady doświadczalne, które mają status sp. z o.o., w których większościowym udziałowcem jest właśnie instytut. Zakładając, że instytut jest partnerem/liderem grupy, czy:

- **zakład doświadczalny może być osobnym partnerem/liderem grupy**
- **zakład doświadczalny będzie liczony do składu grupy według kryteriów par. 3 ust. 1 pkt.1**
- **zakład doświadczalny może brać udział w działaniu grupy, jako podwykonawca, wykonujący usługę badawczą?**

Zgodnie z przepisami rozporządzenia, zakład doświadczalny będzie mógł być członkiem grupy, o ile zostanie spełniony warunek określony w § 3 ust. 3 oraz 4 rozporządzenia, czyli warunek minimum dwóch różnych podmiotów w grupie.

W ramach operacji, realizowanych w działaniu "Współpraca", nie występuje możliwość podwykonawstwa. Zakład powinien wykonywać konkretne zadanie badawcze. Natomiast usługi, które miałyby być realizowane w ramach operacji, powinny być nabywane w trybie konkurencyjnym.

42. Do jakiej grupy kosztów należy zaliczyć koszty szkoleń organizowanych w ramach zadań grupy operacyjnej? Czy są to koszty bieżące, opisane jako upowszechnianie i promocja (par. 5 ust. 4 pkt 1), czy też należą do jakiejś innej grupy?

Rozporządzenie nie przewiduje takiej kategorii kosztów kwalifikowalnych. Mamy natomiast koszty upowszechnienia i promocji, w ramach których mogą być prowadzone działania mające na celu podawanie do publicznej wiadomości o realizowanej operacji i jej rezultatach. Szkolenia natomiast służą nabywaniu wiedzy i nowych umiejętności i wiąże się z podnoszeniem kwalifikacji osób szkolonych, co nie jest przedmiotem operacji. Jeśli miałyby się odbywać jakieś działania wewnątrz grupy, mające na celu np. zapoznanie się z daną metodyką wykonywania np. badań polowych, to tego typu zadania mogłyby być realizowane w ramach kosztów wynagrodzeń i związanych z tym innych świadczeń.

43. Jeśli chodzi o promocję projektu i działania wewnątrz grupy - na co jest dofinansowanie - na szkolenia, info, doradztwo etc.?

Koszty związane z promocją projektu możemy zaliczyć jedynie do kosztów upowszechnienia i promocji, określonych w par. 5 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. Koszty nie zostały sprecyzowane, natomiast ich zakres i wysokość muszą być racjonalne w porównaniu z innymi kosztami całej operacji. Nie zaliczamy do nich kosztów szkoleń, gdyż inny jest cel szkolenia a inny promocji. Mamy też w ramach działania "Współpraca" przewidziany koszt doradztwa, jeśli takie będzie potrzebne. Tego typu koszty znajdują się w kategorii kosztów bieżących i są uzależnione procentowo od kosztów inwestycji i badań.

44. Czy pracownik naukowy uczelni wyższej może być kierownikiem projektu w sytuacji gdy zasady wypłacania honorariów kierownikowi i pracownikom

naukowym regulowane są w dwóch osobnych paragrafach wspomnianego rozporządzenia dot. projektu "Współpraca."

Nadmieniam, że wynagrodzenie kierownika jest wypłacane z "kosztów bieżących" refundowanych w 100%, a wynagrodzenie pracowników naukowych z "kosztów badań" refundowanych w 90% procentach.

Jest taka możliwość. Kierownik, jego etat, jest opłacany w 100% z kosztów bieżących a pozostałe etaty, czyli pracownicy naukowci, są finansowani w 90% w kosztach badań. Musi się natomiast zgadzać liczba przepracowanych godzin, zgodnie z kartami pracy i wykowanymi zadaniami, szczególnie, że osoby te, są także zatrudniane na uczelni.

45. Zgodnie z par 3 ust. 1 pkt 3 - podmioty muszą mieć nadane numery:

45.1. Numer identyfikacyjny - czy mam rozumieć, że chodzi tu o numer który nadaje ARiMR? Czy o numer muszą ubiegać się wszyscy konsorcjanci czy tylko lider konsorcjum w imieniu pozostałych konsorcjantów?

45.2. Numer rejestracyjny - czy podmioty muszą się gdzieś dodatkowo rejestrować? Czy np.: KRS przedsiębiorcy jest wystarczający?

Numer identyfikacyjny EP nadawany jest przez ARiMR i musi go posiadać lider konsorcjum. Natomiast, zgodnie z nowelizacją rozporządzenia, numer CRP (ARR) nie jest już wymagany.

45.3. Weksel in blanco par. 17 - Czy weksel in blanco składa lider konsorcjum, czy każdy z konsorcjantów z osobna? Proszę mieć na uwadze, że konsorcjum, nie będzie miało osobowości prawnej.

Przepis § 17 ust. 2 rozporządzenia określa, że beneficjent podpisuje, w obecności upoważnionego pracownika ARiMR i składa w Centrali ARiMR w dniu zawarcia umowy, weksel wraz deklaracją wekslową. Oba dokumenty mogą być podpisane zarówno przez wszystkie podmioty wchodzące w skład grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej, jak również tylko przez podmiot wchodzący w skład takiej grupy operacyjnej. W wyroku z dnia 18 kwietnia 2013 r. sygn. akt I ACa 1273/12 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że "(...) pełnomocnik musi legitymować się pełnomocnictwem szczególnym do podpisania określonego weksla bądź rodzajowym do zaciągania zobowiązań wekslowych. (...) Z pełnomocnictwa takiego musi jednoznacznie wynikać upoważnienie do wystawienia weksla lub wystawiania weksli w imieniu mocodawcy, np. "upoważniam.... do zaciągania zobowiązań wekslowych w moim imieniu", ".... upoważnia.... do wystawiania w jej imieniu weksli".

Do zaciągania zobowiązań wekslowych nie upoważnia pełnomocnictwo ogólne. Nie będzie więc uprawniona do wystawienia weksla osoba, która ma umocowanie do zaciągania "wszelkich zobowiązań", "wszelkich zobowiązań majątkowych" lub "zobowiązań finansowych".

Mając na uwadze powyższy wyrok, w przypadku gdy weksel wraz z deklaracją wekslową podpisuje podmiot reprezentujący podmioty wchodzące w skład grupy operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej, to upoważnienie do wystawienia weksla nie może być zawarte w dokumencie, stanowiącym podstawę utworzenia grupy. Podmiot taki powinien legitymować się oddzielnym dokumentem, upoważniającym go do wystawienia weksla, wraz z deklaracją wekslową w imieniu podmiotów wchodzących w skład grupy operacyjnej.

46. Zaliczka - W par. 10 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia mowa jest o zaliczce, jednak nie ma mowy w jakiej wysokości można się o nią ubiegać. Czy są jakieś przesłanki, jaka może to być wielkość?

Zaliczki są regulowane odrębnym rozporządzeniem MRiRW z dnia 3 listopada 2015 r. w sprawie zaliczek w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1857, z późn. zm.). Wynoszą one do 50% pomocy publicznej związanej z inwestycją - art. 45 ust. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 487, z późn. zm. ¹⁾)

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865, Dz. Urz. UE L 280 z 24.09.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 367 z 23.12.2014, str. 16, Dz. Urz. UE L 127 z 22.05.2015, str. 1 i Dz. Urz. UE L 28 z 04.02.2016, str. 8.

47. Pozwolenie na budowę - W par. 10 ust. 3 pkt 8 rozporządzenia mowa jest o ostatecznych pozwoleniach itp. Proszę o informację czy mamy jednoznacznie to rozumieć, że pozwolenia budowlane, wodnoprawne, środowiskowe muszą być obowiązkowo złożone na dzień składania wniosku? Czy może będziemy mogli złożyć wymagane dokumenty w późniejszym terminie - jeżeli tak to w jakim i z jakich przepisów to wynika?

Zgodnie z §10 ust. 3 pkt 8 rozporządzenia, wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy składa się kopie ostatecznych pozwoleń, zezwoleń lub innych decyzji, których uzyskanie jest wymagane przez odrębne przepisy do realizacji inwestycji objętych operacją. Należy jednocześnie wyjaśnić, że rozporządzenie przewiduje możliwość wzywania wnioskodawcy przez Agencję do usuwania braków formalnych do wniosku. Na tej podstawie, Agencja może wezwać wnioskodawcę maksymalnie dwukrotnie do usunięcia braków we wniosku, w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. W terminie wskazanym na uzupełnienie braków, można także dostarczyć ostateczne dokumenty wymagane na potrzeby danej inwestycji.

48. Rolnik w projekcie - czy wystarczy, że rolnik jest wpisany do ARIMR i ma pole?

Definicja rolnika została podana w słowniku PROW 2014-2020 (str. 161) Rolnik - oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której gospodarstwo rolne położone jest na terenie Polski i która prowadzi działalność rolniczą. Natomiast działalność rolnicza zdefiniowana została w art. 4 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009. W tym samym art. 4 w lit. d określono co oznaczają "produkty rolne" i wykluczono w ich zakresie produkty rybołówstwa. Tak więc na potrzeby działania "Współpraca" osoba posiadający stawy rybne nie będzie mogła zostać zakwalifikowana jako rolnik.

49. Co kryje się pod pojęciem nadzoru autorskiego w projekcie ujętego w kosztach ogólnych?

W ramach działania, jak i całego PROW 2014-2020, posługujemy się pojęciami słownikowymi, w związku z czym, jest to nadzór, który musi być prowadzony przez autora danego pomysłu, patentu itd.

50. W jaki sposób rolnik może rozliczyć się z działań tak, żeby spełniony był warunek kwalifikowalności kosztów?

Kwalifikowalność kosztów uznajemy na podstawie dowodów księgowych, jeśli mają być zrefundowane. Jeśli są to zadania bezkosztowe, czy stanowiące koszt własny itd., z którymi związane są np. zakupy materiałów, to one mogą podlegać refundacji. Sprawozdanie z realizacji operacji powinna wskazywać na zakres zrealizowanych zadań, przypisanych poszczególnym członkom grupy, co następnie będzie weryfikowane przez ARiMR.

51. Pytanie dotyczące składu grupy operacyjnej:

Aby uzyskać 6 pkt za skład grupy operacyjnej, musi ona składać się z co najmniej 6 podmiotów. Czy można zaangażować inne podmioty aniżeli wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1, aby uzyskać 6 pkt?

Czy musi być to "baza" wymienionych w Rozporządzeniu 5 podmiotów tzn. + dodatkowy "inny" podmiot/podmioty:

1. rolnik,
2. właściciel lasu,
3. jednostka naukowa,
4. przedsiębiorca,
5. podmioty świadczące usługi doradcze,
6. inny podmiot np. w przypadku projektu miniserowni: jednostka samorządu terytorialnego (gmina), osoba będąca twórcą urządzeń do produkcji serów, kolejny przedsiębiorca.

Maksymalną liczbę punktów czyli 6, w ramach kryterium dot. składu grupy, uzyska taki skład grupy operacyjnej, w którym poza 5 podmiotami, spośród kategorii wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, będzie wchodził jeszcze dodatkowy podmiot, niewymieniony w przedmiotowym katalogu kategorii podmiotów.

52. Czy obligatoryjny jest udział właściciela lasu?

Udział właściciela lasu nie jest obligatoryjny. Właściciela lasu należałoby oczekiwać w składzie grupy tam, gdzie operacja związana byłaby z tematyką leśną. Należy dobierać tak skład podmiotowy grupy, aby rozwiązać postawiony przed nią problem/temat. Punktacja jest kwestią wtórną.

53. Czy udział przedsiębiorcy z branży rolno-spożywczej (właściciel sklepu, piekarni itp.) ograniczony do zaangażowania w promocję i pomoc w sprzedaży, będzie wystarczający by uznać go za członka grupy operacyjnej?

Taki udział będzie wystarczający, jeżeli takiemu podmiotowi będzie faktycznie przypisana realizacja konkretnych zadań. Taki podmiot, jak każdy z członków grupy będzie musiał czynnie uczestniczyć w ramach operacji, wykonując zadania, które zostały dla niego przewidziane do realizacji. Należy zaznaczyć, że rola każdego członka grupy w operacji musi być wyraźnie określona i wynikać z racjonalnych założeń całej operacji, czyli tego, czy dane zadania są faktycznie niezbędne do osiągnięcia celu danej operacji.

Ponadto, konieczne jest zadanie pytania w odniesieniu do koncepcji operacji: Czy chęć wdrożenia danego pomysłu wynika z zapotrzebowania rynku, czy też powstanie produkt i dopiero podjęte zostaną działania, aby znaleźć klientów na powstające w jego zakresie produkty? W ramach działania "Współpraca" opracowujemy nowy pomysł i jego wdrożenie, a nie realizujemy reklamy handlowej.

54. "Podmioty świadczące usługi doradcze" - bierzemy pod uwagę podmioty doradztwa tylko w kontekście branży rolno-spożywczej? Czy taki podmiot musi legitymować się jakimś certyfikatem, być wpisany do rejestru doradców rolniczych?

Może to być zarówno podmiot doradztwa rolniczego jak też innego. Udział takiego podmiotu w grupie musi być przewidziany określeniem dla niego zadań i służyć realizacji przez nią operacji. Z podstawy działania takiego podmiotu ma wynikać, że świadczy on usługi doradcze. Nie ma tutaj zastosowania certyfikacja usług, chociaż może stanowić podstawę do potwierdzenia prowadzonego zakresu działalności.

55. Osoba - wynalazca urządzeń do produkcji serów - w jakiej roli może wystąpić w grupie operacyjnej? jako doradca z sektora rolno-spożywczego? Czy powinien być ujęty w kategorii "inny podmiot niewymieniony w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia?

Twórcą urządzeń do serów jest osoba prywatna, nie prowadzi działalności gospodarczej, lecz dysponuje ugruntowaną wiedzą i udokumentowanymi rozwiązaniami, które zostaną wykorzystane w serowni.

Jeżeli dana osoba jest autorem rozwiązania może prowadzić nadzór autorski nad tworzeniem prototypowej serowni. Jeżeli ta osoba miałaby otrzymywać z tego tytułu środki finansowe, któryś z partnerów grupy operacyjnej powinien zawrzeć z nią odpowiednią umowę np. o dzieło lub zlecenie. Należy także pamiętać o zasadzie racjonalności kosztów, przy wynagrodzeniach. Jeżeli taka osoba zostanie zatrudniona przez członka grupy, nie będzie ona odrębnym członkiem grupy i nie będzie mogła być traktowana jako podmiot spośród kategorii określonych w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia ani też spoza tego katalogu podmiotów. Jeżeli taka osoba jest jednocześnie np. rolnikiem, to może być członkiem grupy jako rolnik, tylko muszą zostać dla niego określone konkretne zadania do realizacji w ramach operacji i wówczas jego zadanie wynikające z nadzoru byłoby jego zadaniem w grupie.

56. Działanie Współpraca przewiduje możliwość otrzymania dotacji na zakup licencji. Czy dotyczy to również sytuacji, gdy projekt będzie pierwszym wdrożeniem wynalazku? Czy są jakieś regulacje w zakresie wielkości kwoty przeznaczonej na zakup licencji?

Jeżeli przewiduje się zakup licencji do celów związanych z realizacją operacji, powinna być ona zakupiona na warunkach konkurencyjnych (zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu konkurencyjnego wyboru wykonawców zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji i warunków dokonywania zmniejszeń kwot pomocy oraz pomocy technicznej (Dz.U. z 2017 roku, poz. 106).

Poziomu dofinansowania zakupu licencji, wymienionej w par. 5 ust.1 pkt 2 lit. c rozporządzenia, określony jest na poziomie 50% jako koszty inwestycyjne.

57. Czy grupa operacyjna może działać na podstawie "umowy o współpracy", a nie spółki cywilnej?

Nie ma narzuconej formy utworzenia grupy. Może to być np. umowa konsorcjum. Jednakże musi istnieć umowa, na podstawie której podmioty zrzeszone w grupie współpracują. Umowa określa ich role w grupie, zakres odpowiedzialności, podział zadań, odpowiedzialność za rezultaty operacji i ich zachowanie w okresie trwałości zgodnie z wykazem niezbędnych elementów umowy grupy wymienionych w § 10 ust. 3 rozporządzenia.

58. Jak rozbudowana będzie część finansowa aplikacji, czy będzie przypominała pełną analizę finansową?

Nie. Działanie "Współpraca" nie służy finansowaniu przedsięwzięć biznesowych bądź związanych z komercjalizacją wyników badań.

W załączniku do wniosku o przyznanie pomocy, zatytułowanym "Opis zadań wymienionych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji" powinny zostać wymienione wszystkie koszty przewidziane do poniesienia w ramach operacji przy realizacji zadań określonych dla tej operacji. Poza cechami charakteryzującymi poszczególne pozycje finansowe w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji (marka, ilość, jednostka miary, parametry techniczne, cena) występuje także kolumna "źródło ceny", gdzie ma być zamieszczona informacja o sposobie ustalenia ceny/wartości określonej pozycji zestawienia. Załącznikiem do wniosku może być studium wykonalności lub inne opracowanie uzasadniające koszty operacji.

59. Czy osoba zarządzająca inwestycją (administracja, rozliczanie inwestycji), której wynagrodzenie może stanowić koszt kwalifikowalny może być jednocześnie członkiem grupy operacyjnej?

Tak, jeśli jest to osoba o której mowa w par. 5 ust. 4 pkt 11 rozporządzenia, czyli administrująca realizacją operacją.

60. Czy przygotowanie marketingowe projektu (opakowania produktu, reklama itd.) mogą stanowić koszt kwalifikowalny w projekcie?

Pytanie nie jest jednoznaczne. O jakie przygotowanie marketingowe projektu może chodzić? Opakowania i reklama danego produktu rolnego to element normalnej działalności gospodarczej. Co więcej, opakowania itd. będą dotyczyły konkretnego produktu i konkretnego producenta. Działanie "Współpraca" nie służy wsparciu rozpoczęcia lub prowadzenia działalności gospodarczej. Rezultaty uzyskane w ramach operacji, zgodnie z przepisami § 4 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia mają być dostępne dla publicznej wiadomości. Mamy w rozporządzeniu określony kwalifikowalny koszt upowszechnienia, ale ma on dotyczyć działań promocyjnych na rzecz realizowanej operacji i jej rezultatu.

61. Czy wkład własny do wynagrodzenia pracowników naukowych (dofinansowanie 90%) musi pokryć uczelnia?

Uczelnia lub któryś z partnerów grupy.

62. Do jakiej kategorii kosztów (ogólne, bieżące, badania...) wpisać koszty związane z uprawniami (koniecznymi pracami pielęgnacyjnymi) związanymi z

uprawami polowymi oraz produkcją zwierzęcą, są to pozycje kosztów pojawiające się właściwie we wszystkich planowanych operacjach?

Nie ma takiej kategorii kosztów. Jeżeli nie da się tego typu wydatków wpisać w koszty badań, ewentualnie w koszty upowszechniania w końcowym etapie realizacji operacji, to będą one niekwalifikowalne do refundacji. Mamy koszt usług zleczanych (koszt maszyny i praca) i koszt korzystania z urzędzeń do wykonywania badań, jeśli coś się da tutaj zakwalifikować.

63. Jak rozumieć zapis § 12 ust. 2 pkt 2 lit. b - czy w każdej grupie która chce uzyskać 5 lub 6 punktów musi być każdy podmiot wymieniony w § 3 ust. 1 pkt1, tj. łącznie z "właściciel lasów".

Za skład grupy można uzyskać albo 2 albo 4 albo 6 punktów (nie ma możliwości otrzymania 5 pkt.).

Jeśli grupa chce uzyskać 4 pkt, to musi mieć w składzie po jednym podmiocie z każdej wymienionej kategorii w § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Jeśli grupa chce otrzymać 6 pkt., to musi mieć w swoim składzie po jednym podmiocie z każdej wymienionej kategorii w § 3 ust. 1 pkt 1 i jeszcze jakiś inny podmiot, spoza tych kategorii podmiotów.

64. Jak rozliczyć koszty kwalifikowalne jeśli te koszty nie mogą być finansowane z udziałem środków publicznych (§4 ust 1. Pkt 2): "zakupy inwestycyjne-50%", "badania-90%" problem dotyczy między innymi jednostek naukowych, ODR itp.

Obecnie nie jest to możliwe. Tak więc, jeśli grupa chce, aby na potrzeby realizacji operacji dokonywać wydatków inwestycyjnych, czy prowadzić badania, to musi zapewnić ich współfinansowanie ze środków prywatnych. Obecnie trwają jednak prace nad nowelizacją rozporządzenia w celu usunięcia tej bariery. Projekt nowelizacji zakłada możliwość stosowania zmienionego przepisu dla wniosków już złożonych.

65. Jednym z podmiotów wchodzących w skład naszej Grupy Operacyjnej będzie przedsiębiorstwo tj. dostawca maszyny/ technologii będąca elementem innowacji, której zakup zostanie wpisany w zestawieniu rzeczowo - finansowym wniosku o dofinansowanie i stanowiłby koszt kwalifikowalny inwestycji. Maszyna będzie wykorzystywana na potrzeby realizacji projektu a fakturę za jej zakup wystawi członek grupy operacyjnej tj. dostawca na lidera grupy.

a) proszę o informację, czy koszt zakupu maszyny od partnera Grupy, na potrzeby realizacji projektu, będzie kwalifikowalny w ramach operacji?

b) jeśli tak, to czy będziemy musieli przeprowadzić przed zakupem postępowanie ofertowe z zachowaniem zasad konkurencyjności, skoro to będzie zakup od naszego partnera?

Koszty zakupów w operacjach, współfinansowane ze środków działania "Współpraca", o wartości powyżej 20 tys. zł, muszą być nabywane w drodze konkurencyjnego wyboru. Nie występuje możliwość nabycia czegokolwiek od członka grupy operacyjnej. Jak widać, rolą tego przedsiębiorstwa jest jedynie dostawa maszyny, tak więc nabycie jej wewnątrz grupy mogłoby stanowić podstawę do stwierdzenia wystąpienia sztucznych warunków, aby obejść warunek zakupu w trybie konkurencyjnym.

66. Partnerem w Grupie będzie firma doradcza.

a) czy może to być np. prywatna firma doradcza, która świadczyłaby dla nas w ramach kosztów bieżących np. pomoc prawną bezpośrednio związaną z realizacją czynności objętych planowaną do realizacji operacją lub byłaby odpowiedzialna za rozliczanie finansowe operacji na etapie jej realizacji?

b) czy w/w koszty można byłoby wpisać w zestawieniu rzeczowo - finansowym wniosku, skoro ich dostawcą byłby partner Grupy i czy wówczas koszty podlegałyby refundacji w wysokości 100%?

c) czy jeśli tak, to czy wymagane byłoby przeprowadzenie postępowanie ofertowego na takie usługi przed ich zakupem?

Ad a) Nie ma przeciwwskazań, aby prywatna firma doradcza była partnerem w grupie. Jednakże, partnerzy w grupie po to się zrzeszają, aby rozwiązać konkretny problem będący przedmiotem operacji, a więc i rola podmiotu doradczego musi być wyraźnie związana z przedmiotem operacji. Jeżeli rolą firmy doradczej byłaby jedynie pomoc prawna lub rozliczanie operacji - oznacza to, że jest to klasyczna usługa, którą mogą wykonywać także inne podmioty na rynku, a zatem należałoby dokonać wyboru takiej firmy w trybie konkurencyjnym.

Ad b) Tak więc, jeśli daną usługę miały świadczyć partner grupy, w zakres kosztów kwalifikowalnych można wpisać koszty materiałów jakie będą niezbędne do świadczenia danej usługi. Jeśli natomiast dana usługa zostanie nabyta z zewnątrz grupy, w trybie konkurencyjnym, to koszt tej usług kwalifikowałby się do refundacji w ramach kosztów bieżących.

Ad c) Odpowiedź twierdząca, zgodnie z treścią podaną w pkt. a i b.

67. Czy współpraca z podmiotem doradczym (firma doradcza), który będzie wspomagał rozliczanie inwestycji, po uzyskaniu wsparcia, może stanowić koszt kwalifikowalny w projekcie?

Jeśli w zadanym pytaniu chodziłoby o sytuację, w której podmiot miałby dołączyć do grupy, po uzyskaniu przez nią pozytywnej oceny wniosku i podpisaniu umowy, to nie jest to możliwe. Każdy z członków grupy musi mieć od początku przypisane zadanie, niezbędne do realizacji operacji. Jeśli zajdzie konieczność skorzystania z jakiejś usługi, np. doradczej w zakresie rozliczenia operacji, podmiot musiałby zostać wybrany w trybie konkurencyjnym jako świadczący usługi.

68. W wyniku realizacji projektu zostaną wypracowane innowacyjne rozwiązania, na które zostanie ustanowiona przez jeden z podmiotów Grupy m.in. ochrona patentowa, która będzie zabezpieczała ten podmiot przed wykorzystaniem wyników projektu przez inne podmioty.

Czy możliwe jest zastosowanie ochrony patentowej, aby inne podmioty nie mogły korzystać z wypracowanych wyników? W umowie konsorcjum, w części dot. zasad podziału nabytych praw wpisalibyśmy, że dany podmiot będzie właścicielem nabytych praw, na które zostanie ustanowiona ochrona.

Przepisy rozporządzenia nie zabraniają wprost zastosowania ochrony patentowej uzyskanych rezultatów operacji. Należy mieć jednak na uwadze, że podstawowym celem wsparcia jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań, które zostaną szeroko udostępnione potencjalnym odbiorcom tych rozwiązań. Powstaje więc pytanie, jakie rezultaty operacji, finansowanej ze środków publicznych, zostaną upowszechnione, zgodnie z obowiązkiem w tym zakresie, i jak, na opracowanym rozwiązaniu, skorzysta rolnictwo. W przypadku zastosowania ochrony patentowej może wystąpić sytuacja, w której grupa i operacja służą wyłącznie czy przede wszystkim uzyskaniu korzyści przez jeden podmiot. Takie podejście byłoby niewłaściwe i nieuzasadnione w przypadku wsparcia ze środków publicznych. Zastosowanie takiego podejścia mogłoby zostać uznane przez organy kontrolne czy audytowe za niezgodne z przepisami dotyczącymi pomocy państwa w odniesieniu do rolnictwa i obszarów wiejskich.

69. W okresie realizacji operacji oraz przez okres 5 lat, od dnia otrzymania płatności końcowej, wymagane jest aby prowadzona była strona internetowa, na której umieszczane będą rezultaty operacji.

a) proszę o informację, jak szczegółowo będziemy musieli opisywać rezultaty naszej operacji?

b) czy będziemy musieli np. dokładnie opisać procedurę opracowania tego rezultatu czy wystarczające będzie jeśli podamy tylko informację o otrzymanych wynikach projektu?

Na stronie internetowej mają być umieszczane nie tylko rezultaty ale i informacje na temat realizowanej operacji. Jeżeli przewidywane rezultaty operacji są rezultatami "twardymi" - fizycznymi, namacalnymi - powinny być one możliwe do zidentyfikowania zarówno na etapie oceny projektu, jak i w wyniku zapoznawania się z upowszechniającymi informacjami na stronie internetowej operacji. W rzeczywistości, wszystko będzie zależało od tego, co będzie przedmiotem operacji. Informacja o sposobie opracowania, dojścia do planowanych rezultatów również jest potrzebna, aby inni potencjalni poszukiwacze analogicznego rozwiązania nie popełnili np. tych samych błędów. Wymaganie konkretnych informacji jest konsekwencją stosowanego wysokiego poziomu wsparcia ze środków publicznych.

70. Czy kosztem kwalifikowalnym będzie użyczenie aparatury naukowo - badawczej przez jednego członka grupy innemu?

Nie. Wynajem jest usługą kupowaną na potrzeby realizacji operacji w trybie konkurencyjnym (lub w przypadku podmiotów podlegających ustawie pzp, z zastosowaniem przepisów ustawy pzp). Nie stanowi kosztu kwalifikowalnego użyczenie czegokolwiek przez jednego członka grupy innemu członkowi. Natomiast, można kwalifikować koszty amortyzacji aparatury naukowo-badawczej, wykorzystywanej na rzecz realizacji operacji, w części w jakiej jest ona używana na rzecz operacji i w okresie wykorzystania do celów operacji.

71. Jak rozumieć zapis § 5 ust. 1 pkt 2 pkt b "w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń nie przekracza okresu realizacji operacji" czy kosztem kwalifikowalnym przy zakupie np. nowej maszyny, budowy infrastruktury jest jej wartość czy wyłącznie koszt amortyzacji jeśli całkowity okres amortyzacji przekracza okres realizacji operacji (o ile dobrze zrozumiałem

może być sytuacja, że okres amortyzacji 4 lata a czas operacji 3 lata, zakładając że urządzenie kosztuje 1 mln. to dofinansowanie przy liczeniu amortyzacji będzie wynosiło 750 tyś. a przy zakupie wyłącznie 500 tyś. - czy popełniam jakiś błąd w rozważaniach?)

Całkowity koszt zakupu nowej aparatury naukowo-badawczej lub innych nowych urządzeń, będących środkami trwałymi, służących do wykonywania badań w ramach operacji, od którego obliczana jest wysokość refundacji jest brany pod uwagę jeżeli okres amortyzacji dla zakupionej aparatury lub urządzeń nie jest dłuższy niż okres realizacji operacji. W takim przypadku, refundacji podlega 50 % wartości zakupu danej aparatury lub urządzenia.

W przypadku aparatury lub urządzeń, których okres amortyzacji będzie przekraczał okres realizacji operacji, kosztem kwalifikowalnym będzie koszt amortyzacji za okres realizacji operacji, w wysokości 90%.

Ponadto należy mieć na uwadze, że kwoty odpisów amortyzacyjnych muszą być zgodne z przepisami dotyczącymi prowadzenia rachunkowości, tym samym, niektóre kwoty odpisów amortyzacyjnych mogą być wskazywane jako koszt kwalifikowalny wyłącznie w kolejnych składanych wnioskach o płatność, a nie w sposób jednorazowy.

72. Czy zasada "gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń nie przekracza okresu realizacji operacji" nie dotyczy § 5 ust. 1 pkt 2 lit. c to jest wartości niematerialnych i prawnych?

W tej kategorii kosztów zawarto bezpośredni przepis odnoszący się do wartości niematerialnych i prawnych. W § 5 ust. 2 przepisy stwierdzają:

"2. Koszty wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, są kwalifikowalne w części:

1. w jakiej te wartości są wykorzystywane na potrzeby realizacji operacji - w przypadku gdy te wartości nie są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby realizacji operacji;
2. odpowiadającej wartości dokonanych za okres realizacji operacji odpisów amortyzacyjnych od tych wartości - w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tych wartości przekracza okres realizacji operacji."

Poziom wsparcia w obu przypadkach wynosi 50%.

73. Czy kosztem kwalifikowalnym będzie amortyzacja np. aparatury naukowo - badawczej zakupionej przed datą podpisania umowy?

Koszty kwalifikowalne, w ramach działania "Współpraca", mogą być ponoszone od momentu podpisania umowy o przyznaniu pomocy z ARiMR (z wyjątkiem kosztów ogólnych). Tak więc, koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty amortyzacji aparatury, jednakże zakupionej nie wcześniej niż w dniu podpisania ww. umowy. Koszt ten będzie mógł stanowić koszt kwalifikowalny w zakresie w jakim aparatura wykorzystywana jest do celów realizacji operacji i przez okres realizacji operacji.

74. Czy aparatura naukowa, np. spektrometr o wartości około 1-1,2 mln zł brutto, może być przekazana na własność uczelni podczas trwania projektu (w momencie

zakupu), jeśli przedsiębiorca wyasygnuje 50% środków własnych tj. około 500-600 tys. zł.

Kwestia zakupu aparatury przez jeden podmiot i przekazanie jej innemu podmiotowi pozostaje sprawą wewnętrzną tych podmiotów. Każdy z tych podmiotów musi posiadać możliwość rozliczenia kosztów związanych z zakupem i użytkowaniem danego sprzętu do celów operacji, w tym w zakresie obowiązków podatkowych, odpisów amortyzacyjnych itd., Takie kwestie regulują przepisy księgowo i rachunkowe, a każdy z tych podmiotów im podlega, niezależnie od realizacji operacji w ramach działania "Współpraca". Każda zmiana własności i związane z tym podatki, odpisy itd. muszą być jasne i zgodne z przepisami, które ten temat regulują, a wtedy część tych kosztów będzie mogła być refundowana zgodnie z treścią rozporządzenia. Są to jednak w znacznej mierze uregulowania wewnętrzne, tworzone między zainteresowanymi stronami.

75. Przedsiębiorca musi prowadzić księgowość związaną z projektem. Kto zatem będzie odpisywał amortyzację oraz jaki będzie okres amortyzacji takiego urządzenia do prac laboratoryjnych.

Koszty amortyzacji urządzenia badawczego będzie sprawozdawał jako koszty kwalifikowalne ten podmiot, u którego w rejestrze środków trwałych będzie wykazane dane urządzenie. Okres amortyzacji będzie określony zgodnie z przepisami dotyczącymi rachunkowości, natomiast zwrot kosztów amortyzacji danego urządzenia może dotyczyć wyłącznie okresu realizacji operacji.

76. Normalnie większość kupowanej aparatury z grantów badawczych amortyzowanych jest na Uniwersytetach w momencie zakupu. Jak będzie w tym przypadku? Okres realizacji operacji/grantu może trwać max. 36 miesięcy. Przedsiębiorca nie może raczej przed projektem przekazać uczelni 50% środków na zakup aparatury ponieważ będą one wtedy traktowane jako środki publiczne.

Jeśli aparatura została już zakupiona przez uczelnię i poza wykorzystywaniem jej do celów, do których została zakupiona, możliwe jest jej wykorzystanie także do celów realizacji operacji w ramach działania "Współpraca". Kwestie przekazywania środków podlegają uregulowaniom wewnętrznym, między zainteresowanymi stronami, według obowiązujących ich przepisów rachunkowych i podatkowych. W ramach działania "Współpraca" nie będzie możliwy zwrot kosztów zakupu takiej aparatury, gdyż został on poniesiony przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy. Możliwy będzie jednak zwrot kosztów materiałów, niezbędnych do wykonania badań, które zostaną poniesione przez podmiot, będący członkiem grupy, do którego będą należały zadania związane z prowadzeniem badań.